Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Archeologia starożytnej Grecji i Rzymu - ćwiczenia , PG_00200174		
Kierunek studiów	Archeologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS	1.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii -> Zakład Archeologii Środziemnomorskiej		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Dawid Borowka	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Dawid Borowka	

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15	2.0	8.0	25

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest rozwijanie umiejętności praktycznej analizy źródeł archeologicznych dotyczących starożytnej Grecji i świata rzymskiego. Studenci uczą się sporządzać uporządkowany opis zabytku, stosować właściwą terminologię, czytać plany i dokumentację oraz określać funkcję i przybliżone datowanie obiektów na podstawie dostępnych danych i materiału porównawczego. Zajęcia rozwijają umiejętność krytycznego korzystania z literatury i katalogów muzealnych, odróżniania obserwacji od interpretacji oraz formułowania i uzasadniania wniosków w pracy indywidualnej i zespołowej.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ARCHL3_U02] Potrafi dobierać i stosować metody oraz narzędzia właściwe dla pracy archeologa, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, do rozwiązywania typowych oraz wybranych bardziej złożonych problemów z zakresu archeologii	Potrafi stosować opis, porównanie i podstawową klasyfikację do analizy wybranych zabytków greckich i rzymskich oraz korzystać z planów, dokumentacji ilustracyjnej i katalogów cyfrowych przy określaniu ich cech, funkcji i przybliżonego datowania.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[ARCHL3_W06] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu najważniejsze teorie, metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa	Zna i rozumie zasady opisu, klasyfikacji, datowania i porównywania wybranych zabytków greckich i rzymskich oraz ograniczenia interpretacji wynikające z rodzaju źródła, stanu zachowania i kontekstu archeologicznego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	Potrafi określić własne potrzeby edukacyjne, zaplanować przygotowanie do zadań z archeologii Grecji i Rzymu oraz dobrać i wykorzystać literaturę i zasoby muzealne do uzupełnienia wiedzy i wyjaśnienia napotkanych trudności.	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHL3_W03] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach archeologii Polski i powszechnej	Zna charakterystyczne cechy omawianych form ceramiki, elementów architektury, rzeźb i zabytków związanych z pochówkami w świecie greckim i rzymskim oraz rozumie ich znaczenie dla identyfikacji, datowania i interpretacji.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_W02] Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii	Zna chronologię i geografię omawianych przykładów kultury materialnej starożytnej Grecji i świata rzymskiego oraz rozumie ich znaczenie dla porównywania zabytków i stanowisk.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych	Jest gotów do korzystania z wiedzy archeologicznej, opracowań specjalistycznych i konsultacji przy rozwiązywaniu problemów interpretacyjnych oraz do zasięgania opinii specjalistów w przypadku trudności wykraczających poza własne kompetencje.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[ARCHL3_W01] Zna i rozumie wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu archeologii oraz ujęcia teoretyczne służące wyjaśnianiu zależności między nimi. Posiada uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu nauk humanistycznych	Zna i rozumie związki między formą, materiałem, techniką wykonania, funkcją i kontekstem użytkowania wybranych zabytków greckich i rzymskich oraz ich znaczenie dla rekonstruowania życia codziennego, praktyk religijnych i pogrzebowych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczną ich analizę i syntezę, rozwiązywać problemy typowe oraz wybrane problemy bardziej złożone z zakresu archeologii, a także opracowywać treści związane z dziedzictwem archeologicznym	Potrafi dobierać i krytycznie zestawiać informacje z literatury, katalogów muzealnych i dokumentacji archeologicznej oraz formułować i uzasadniać interpretacje wybranych zabytków, budowli i stanowisk.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U07] Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) zarówno na etapie prac terenowych, jak i ich opracowania wyników	Potrafi współpracować w małym zespole przy analizie materiału archeologicznego, ustalać podział zadań, zestawiać informacje i argumenty oraz wspólnie formułować i uzasadniać odpowiedzi na pytania problemowe.	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy i proponowanych interpretacji zabytków greckich i rzymskich, uwzględniania braków danych oraz ponownego rozważenia własnych wniosków w świetle nowych źródeł i argumentów.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U04] Potrafi brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii	Potrafi przedstawić krótką analizę wybranego zabytku, budowli lub stanowiska, posługując się właściwą terminologią archeologiczną, oraz uczestniczyć w dyskusji, oceniać argumenty i uzasadniać własne stanowisko.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport

Treści przedmiotu

Ćwiczenia obejmują opis, porównywanie i interpretację wybranych zabytków oraz stanowisk starożytnej Grecji i świata rzymskiego. Studenci pracują z fotografiami, rysunkami, planami, opisami katalogowymi i fragmentami opublikowanej dokumentacji archeologicznej. Zadania wykonywane są indywidualnie i w małych zespołach, a wyniki omawiane podczas wspólnej dyskusji.

Program ćwiczeń obejmuje:

1. Warsztat analizy zabytku i korzystania ze źródeł. Podstawowa chronologia i geografia świata greckiego i rzymskiego. Wyszukiwanie informacji w literaturze i katalogach muzealnych, identyfikowanie źródła ilustracji oraz sporządzanie krótkiego opisu katalogowego.

2. Ceramika grecka i rzymska. Rozpoznawanie wybranych form naczyń, technik wykonania i dekoracji. Porównywanie ceramiki greckiej oraz wybranych kategorii ceramiki rzymskiej, w tym amfor.

3. Architektura sakralna Grecji i Rzymu. Czytanie planów wybranych świątyń i sanktuariów. Rozpoznawanie elementów budowli i porządków architektonicznych.

4. Rzeźba, portret i ikonografia. Opis i porównywanie wybranych rzeźb greckich oraz portretów i reliefów rzymskich.

5. Miasto, dom i życie codzienne. Analiza wybranych planów miast i budynków mieszkalnych ze starożytnej Grecji i Rzymu.

6. Pochówki i interpretacja kontekstu grobowego. Praca z planem grobu, opisem pochówku, wyposażeniem oraz wybranymi stelami i sarkofagami. Porównywanie przykładów greckich i rzymskich.

7. Quiz zespołowy dotyczący wybranego zagadnienia z archeologii Grecji i Rzymu.
Studenci przygotowują się na podstawie wcześniej wskazanego zakresu tematycznego, literatury i materiałów ilustracyjnych. Quiz zespołowy jest ćwiczeniem dydaktycznym. Jego wynik nie wpływa na ocenę końcową i nie stanowi osobnego warunku zaliczenia przedmiotu.

8. Kolokwium praktyczne i podsumowanie. Indywidualne zadania sprawdzające umiejętność opisu i rozpoznawania wybranych zabytków, czytania planów oraz uzasadniania funkcji, przybliżonego datowania i interpretacji na podstawie przedstawionych danych.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wiadomości z historii (historia starożytna) i geografii. Umiejętność krytycznego porównywania różnorodnych kategorii danych i wskazywania wzajemnych zależności.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Krótka indywidualna prezentacja	51.0%	50.0%
Kolokwium	51.0%	50.0%

<table>
<tr><td rowspan="3">Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td>1. Papuci-Władyka, E. 2001. Sztuka starożytnej Grecji. Warszawa–Kraków: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Makowiecka, E. 2010. Sztuka Rzymu. Od Augusta do Konstantyna. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Obowiązują wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego, odpowiadające tematyce ćwiczeń oraz przygotowaniu do prezentacji, quizu i kolokwium.</td></tr>
<tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td>1. Mee, C. 2011. Greek Archaeology: A Thematic Approach. Wiley-Blackwell.
2. Alcock, S. E., Osborne, R. (red.) 2012. Classical Archaeology. Wyd. 2. Wiley-Blackwell.
3. Fullerton, M. D. 2020. Art & Archaeology of the Roman World. London: Thames & Hudson.</td></tr>
<tr><td>Adresy eZasobów</td><td>Uzupełniające
https://www.metmuseum.org/art/collection - Kolekcja The Metropolitan Museum of Art
https://www.britishmuseum.org/collection - Kolekcja British Museum</td></tr>
<tr><td>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</td><td colspan="2">Zaliczenie obejmuje krótką indywidualną prezentację (50%) oraz kolokwium praktyczne w formie pisemnej (50%). Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie co najmniej 51% punktów z każdej składowej.

Tematy i terminy prezentacji są ustalane na pierwszych zajęciach. Prezentacje odbywają się podczas zajęć tematycznych. Oceniane są poprawność merytoryczna, właściwa terminologia, wykorzystanie literatury i dokumentacji, uzasadnienie funkcji i datowania omawianego obiektu, wskazanie ograniczeń interpretacji oraz odpowiedzi na pytania.

Kolokwium obejmuje indywidualną analizę przedstawionych fotografii, rysunków, planów i opisów kontekstu archeologicznego. Oceniane są poprawność opisu, rozpoznanie istotnych cech, właściwa terminologia oraz uzasadnienie proponowanej funkcji, przybliżonego datowania i interpretacji na podstawie dostarczonych danych.

Przykładowe zadania:
1. Opisz przedstawione naczynie, rozpoznaj jego charakterystyczne cechy oraz uzasadnij proponowaną funkcję i przybliżone datowanie.
2.Porównaj plany wybranej świątyni greckiej i rzymskiej, wskazując najważniejsze elementy oraz podobieństwa i różnice.
3.Zinterpretuj przedstawiony kontekst grobowy. Oddziel obserwacje od hipotez i wskaż dodatkowe dane potrzebne do sprawdzenia interpretacji.</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</td><td colspan="2">Nie dotyczy</td></tr>
</table>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.